

2018

BİTLİS
İŞGÜCÜ PİYASASI
ANALİZİ
RAPORU

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

**BİTLİS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU**

Yazar

Aydın GENİÇ

ÖNSÖZ

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızlı bir değişim yaşanmakta sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş olarak adlandırılan bu süreçte giderek teknoloji hakim olmakta emek yoğun üretim modelinden hızla uzaklaşmaktadır. Bu değişim işgücü piyasasına da yansımaktadır. İstihdam artışının sağlanması ve geleceğe yönelik istihdam politikalarının belirlenebilmesi, gelecekte temininde güçlük çekilebilecek mesleklerin belirlenebilmesi buna paralel olarak işgücü uyum faaliyetlerinin bu alanlarda yoğunlaşması için işgücü piyasasının izlenmesi oldukça önem arz etmektedir.

Yaşadığımız dünyada kalıcı olmak için gelecekle ilgili değişim ve gelişimleri yakından takip etmek ve olası durumlarda neler yapılabileceği konusunda önlem alınması gerekmektedir. İşgücü piyasası da arz ve talep dengesinin sağlandığı ve gelecek öngörülerıyla bir bütün oldukça faydalı olacaktır. İşverenlerimiz aradığı nitelikte işgücünü bulamamakta, işgücünün nitelikleri işverenlerin aradığı nitelik ve beceri ile uyuşmamaktadır. Bu sorunun çözümü için işsizlerin niteliklerini ve işverenlerin hangi mesleklerde ve hangi niteliklerde elemana ihtiyacı olduğunu bilmek oldukça önemli hale gelmektedir. Mesleki eğitimin iyileştirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalarda, işsizliğin önlenmesine yardımcı olmak, işverenlerin ihtiyaç duydukları mesleklerde ve nitelikte elemanları işgücü piyasasında kolayca bulabilmesini sağlamak için yerel düzeyde bir işgücü piyasası analiz çalışması gerçekleştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan; İşgücü Piyasasının Analizi, sektörler bazında işgücü piyasası ihtiyaç ve arz tespitine ilişkin en gerçekçi ve güncel durumun belirlenmesi ile sürekli olarak güncellenebilir bir veri tabanının oluşturulması hedeflenmiştir. İşgücüne ve ekonomik yaşama yönelik planlama ve araştırma çalışmalarında çeşitli kesimlerin istifade edeceği bir yol gösterici olacaktır.

İlimizde işsizlikle mücadelede en önemli görev ve sorumlulukları üstlenen Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü bir yandan işgücü arz ve talebini oluşturmak suretiyle işverenlerin işgücü taleplerini uygun eşleştirme faaliyetleri ile kendisine başvuran iş arayanlarla karşılanabilmesi ve işgücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması amacıyla yılda 4 defa toplanan il istihdam ve mesleki eğitim kurulunda alınan kararlar ve oluşturulan politikalar çerçevesinde çeşitli alanlarda işgücü uyum faaliyetleri düzenlemekte toplum yararına programları uygulamakta, iş arayanlar için iş ve meslek danışmanlığı faaliyetlerini yapmakta, girişimcilik ve staj programları düzenlemekte, öngörülen şartları sağlayan işsizlere ve işini kaybedenlere geçici bir süreyle işsizlik sigortası, iş kaybı tazminatı kısa çalışma ödeneği ödemektedir.

“Hangi meslekte ne kadar elemana ihtiyaç vardır” sorusu, bu çalışma ile cevap bulacaktır. Gerek İl Müdürlüğümüz gerekse diğer kurum ve kuruluşlar tarafından insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olacaktır. Bitlis ili için öncelikle mesleki eğitim programlarımızdaki etkinliğin artırılması ve işgücü piyasasında taleplere uygun işgücünün yetişmesinin sağlanması beklenmektedir. Bu itibarla elimizdeki çalışma, işgücü piyasası açısından önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Burada İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ortaya çıkan raporun kitap halinde yayınlanması ve bu bilgilerin Bitlis iş dünyasına ve çalışma hayatını organize eden Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ve bilgi formlarını dolduran işverenlerimize faydalı olması temennisiyle emeği geçen herkese şükranlarımı sunarım.

Mücahit GÜLMEZ

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler	5
Kayıtlı İşsiz	7
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM	14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	15
İşyeri Verileri	16
Mevcut İstihdam	28
AÇIK İŞLER	30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	45
SONUÇ	52
EK- İPA 2018 İŞYERİ BİLGİ FORMU	55

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	28
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	29
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	31
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	37
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	39
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	40
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	41
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	43
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	45
Tablo 23: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	46
Tablo 24: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	47
Tablo 25: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	48
Tablo 26: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	22
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	27
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	32
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	44
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	49
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	50
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	51

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Bitlis İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 218'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmıştır. Bitlis ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 5 bin 132 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 1.286 çalışan erkeklerden, 3 bin 846 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 23,8'i, kadınların ise yüzde 54'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Bitlis ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslekleridir. Bitlis ilinde açık iş oranı yüzde 2,0 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Bitlis ili açık iş oranı bakımından 0,6'lık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 10,8 ile eğitim sektörüdür. Bitlis ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olup bu gruptaki açık iş oranı yüzde 2,9'dur. Bitlis ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Profesyonel Meslek Mensupları ve Teknisyenler, Teknikerler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 84'ü için Eğitim Düzeyinin Önemli olmadığı belirtilmiştir. Bitlis ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bitlis ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Elektrikçi (Genel), Mermer İşçisi, Taş ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı, Sıvacı, İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)meslekleri takip etmektedir.

Bitlis ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bitlis ilinde işverenlerin yüzde 19,1'i istihdamın

artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Bitlis'te de bu sayı aynı kalmıştır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Bitlis ilinde ise ülke genelinin altında olup yüzde 1,4 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Bitlis işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Bitlis İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Bitlis ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Bitlis ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

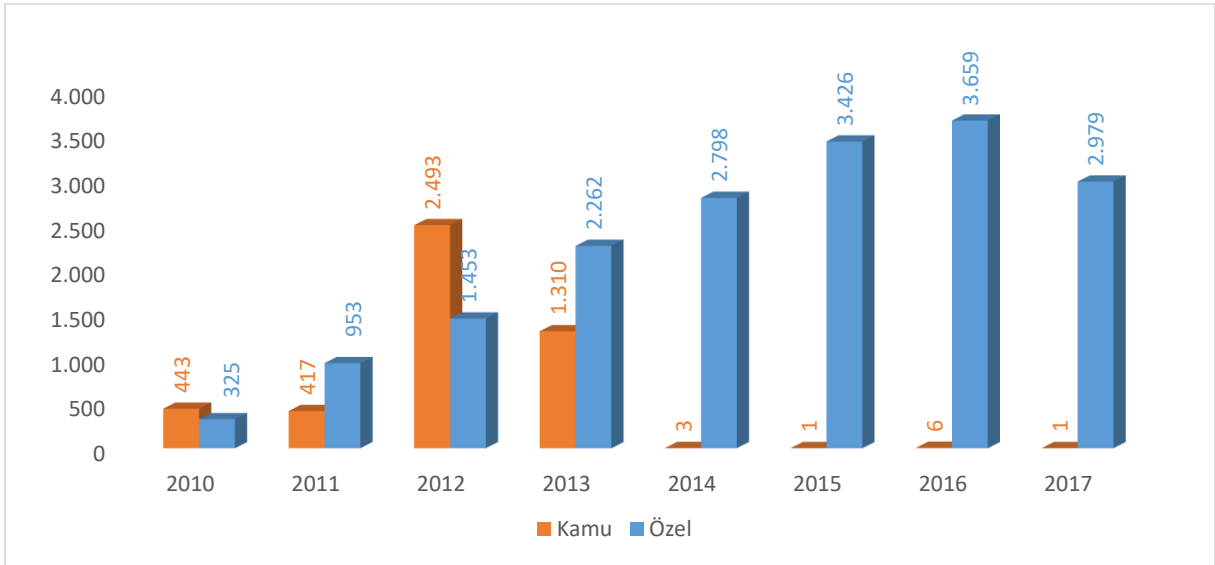
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında kamu ve özel sektörde toplam 768 kişilik işgücü talebi alınmışken; bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 2 bin 980 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2012 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 9,5 oranında azalmıştır. 2012 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 188 oranında artış göstermiştir. Açık işler

sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2010 yılından 2016 yılına kadar özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.133
Dokuma Konfeksiyon Makineci	671
Konfeksiyon İşçisi	549
Makineci (Dikiş)	90
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	40
Büro İşçisi	38
Satış Danışmanı / Uzmanı	37
Temizlik Görevlisi	28
Garson (Servis Elemanı)	22
Satış Görevlisi	21

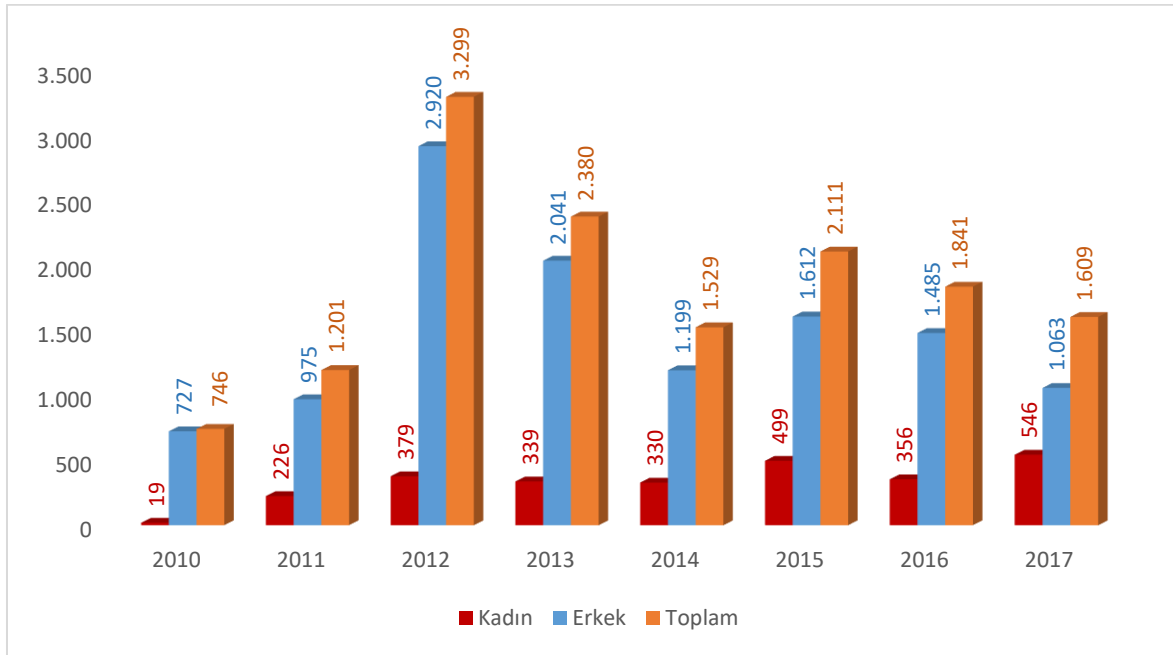
Kaynak: İŞKUR

Bitlis ilinde 2017 yılında 2 bin 980 kişilik açık iş işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 1.133 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 38'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık Türkiye genelinde bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 746 olan Bitlis ilinde işe yerleştirilenlerin 727'si erkeklerden, geri kalan 19 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 3 bin 299 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 33,9'u kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede yaklaşık 1,5 katına ulaşmıştır. İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	508	98	606
Dokuma Konfeksiyon Makineci	137	171	308
Konfeksiyon İşçisi	131	155	286
Büro İşçisi	21	17	38
Satış Danışmanı / Uzmanı	26	12	38
Satış Görevlisi	18	5	23
Garson (Servis Elemanı)	16	6	22
Güvenlik Görevlisi	19	0	19
Sekreter	5	12	17
Pazarlamacı	13	1	14

Kaynak: İŞKUR

Bitlis ilinde 606 kişi işe yerleştirmeyeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 37,6'sı oluşturmaktadır. Bu mesleği Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

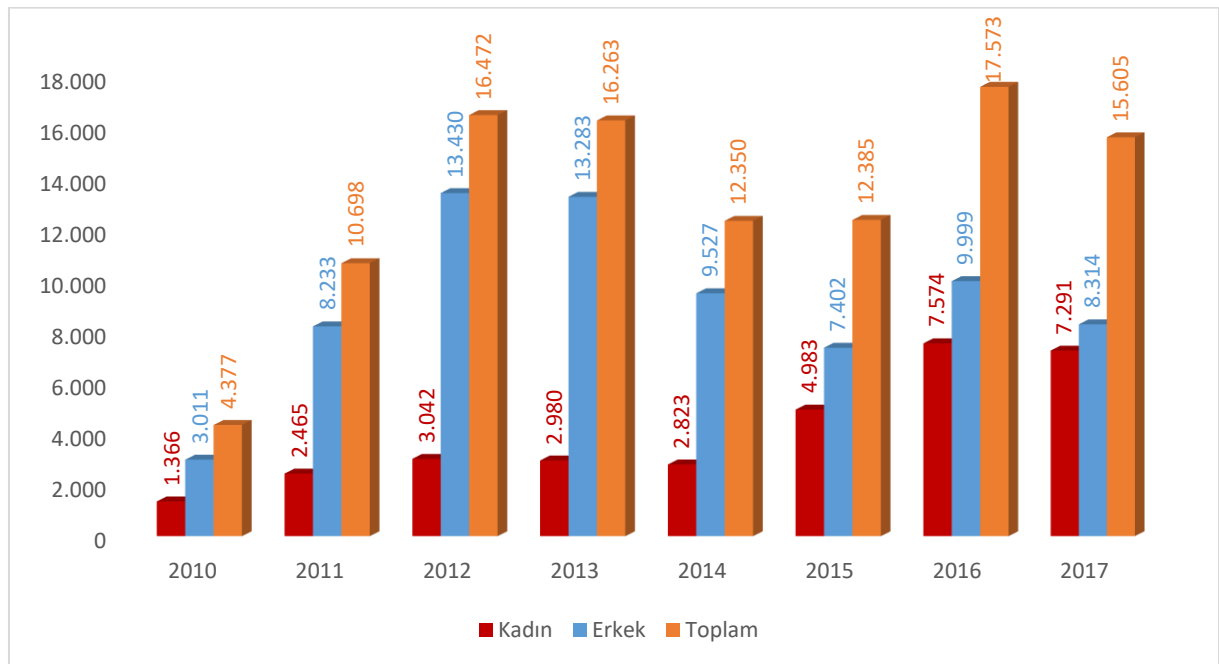
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Bitlis ilinde İŞKUR'a kayıtlı 4 bin 377 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 3 bin 11'i erkek, 1.366'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 15 bin 605 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2014 yılından sonra yaşanan düşüşün nedeni ise kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Bitlis'de 1.366 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 7 bin 291'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Bitlis ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Bitlis ilinde Kuruma kayıtlı 10 bin 82 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Bitlis ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 64,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerin yanı sıra Konfeksiyon İşçisi, Ev Eksenli Çalışan ve Temizlik Görevlisi gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	43	393	463	856
2011	36	424	414	838
2012	24	335	464	799
2013	14	292	300	592
2014	28	357	441	798
2015	50	462	686	1.148
2016	32	368	370	738
2017	40	425	516	941

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 40 mesleki eğitim kursuna 941 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 516'sı erkek, 425'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınlarımızın da yüksek oranda kurslarımıza katıldığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 45,1'i kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Zirai Sulamacı	Zirai Sulamacı	İğne Oyacısı
Ahşap Kalıpcı	Ahşap Kalıpcı	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Betonarme Demircisi	Betonarme Demircisi	Diğer Perde Ve Sahne Yapımcıları
Sığır Yetiştiricisi	Sığır Yetiştiricisi	Cam Süs Eşyası Yapımcısı
İğne Oyacısı	Meyve Ağaçları Budamacısı	Çilek Yetiştiricisi
Aşçı Yamağı (Çırağı)	Arıcı	Takı İmalatçısı
Diğer Perde Ve Sahne Yapımcıları	Antep Fıstığı Yetiştiricisi	Diğer Süthane İşçileri
Cam Süs Eşyası Yapımcısı	Süt Sığır Yetiştiricisi	Yöresel Kilim Dokuyucusu

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)ve Zirai Sulamacı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), İğne Oyacısı ve Aşçı Yamağı (Çırağı) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) ve Zirai Sulamacı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	8	3	5	8
2011	35	4	64	68
2012	45	18	42	60
2013	104	31	108	139
2014	221	74	174	248
2015	459	242	426	668
2016	359	235	445	680
2017	404	484	560	1.044

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre yüzde 12,5 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında 404 program düzenlenmiş olup toplam 1044 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 46,3'ü kadınlardan yüzde 53,7'si erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 53,5 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Büro İşçisi	Büro İşçisi	Büro İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Sekreter
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Görevlisi	Tıbbi Sekreter
Satış Görevlisi	Satış Elemanı (Perakende)	Ön Muhasebeci
Sekreter	Pazarlamacı	Satış Elemanı (Perakende)
Büro Yönetimi Elemanı	Büro Yönetimi Elemanı	Hemşire
Ön Muhasebeci	Hamurkar	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	Halkla İlişkiler Ve Tanıtım Meslek Elemanı
Tıbbi Sekreter	Ön Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Konfeksiyon İşçisi,Büro İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Konfeksiyon İşçisi, Büro İşçisi ve Sekreter mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Konfeksiyon İşçisi Büro İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	2	9	40	49
2011	8	34	165	199
2012	4	20	80	100
2013	1	13	93	106
2014	4	22	83	105
2015	6	32	113	145
2016	9	67	159	226
2017	9	69	155	224

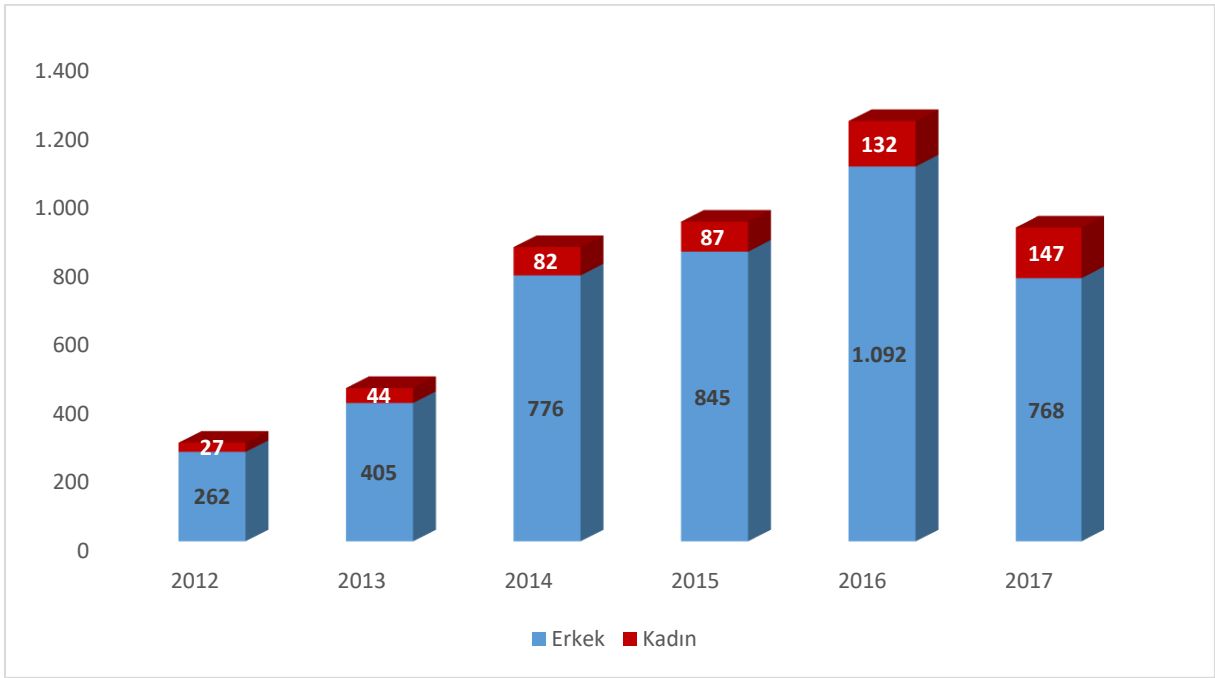
Kaynak: İşKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 9 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2017 yılında 69’u kadın, 155’i erkek olmak üzere toplam 224 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Bitlis ilinde 2017 yılında yüzde 16'sı kadın olmak üzere 915 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 25,2 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Bitlis ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür

hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Bitlis ilinde 218 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 5 bin 132 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Bitlis ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Bitlis ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İnşaat	109
Toptan ve perakende ticaret	25
İmalat	21
Ulaştırma ve depolama	16
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Eğitim	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Bilgi ve iletişim	3
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Madencilik ve taş ocaklığı	1
Genel Toplam	218

Kaynak: İPA 2018

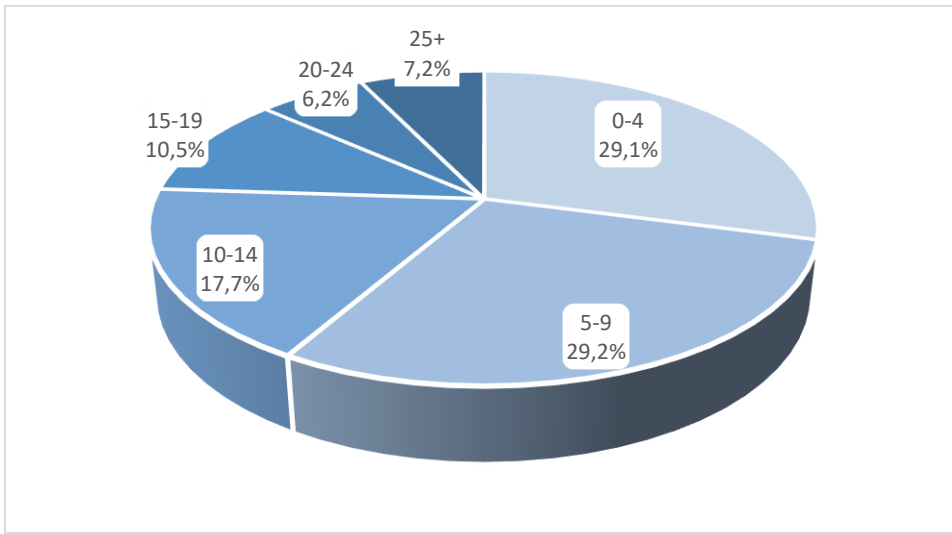
Bitlis ilinde inşaat ve Toptan ve perakende ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Bitlis ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 50’si İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,9’dur. Bu durumda Bitlis ilinde inşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 11,4’ü bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının altında bir oran olarak

gerçekleşmiştir. Bitlis ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası inşaat ile Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Araştırma kapsamında Madencilik ve taş ocakçılığı, Gayrimenkul faaliyetlerinde 1'er işyeri bulunmakta, Su temini ve Atık Yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde Bitlis ilinde araştırma kapsamına giren işyeri bulunmamaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Bitlis ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

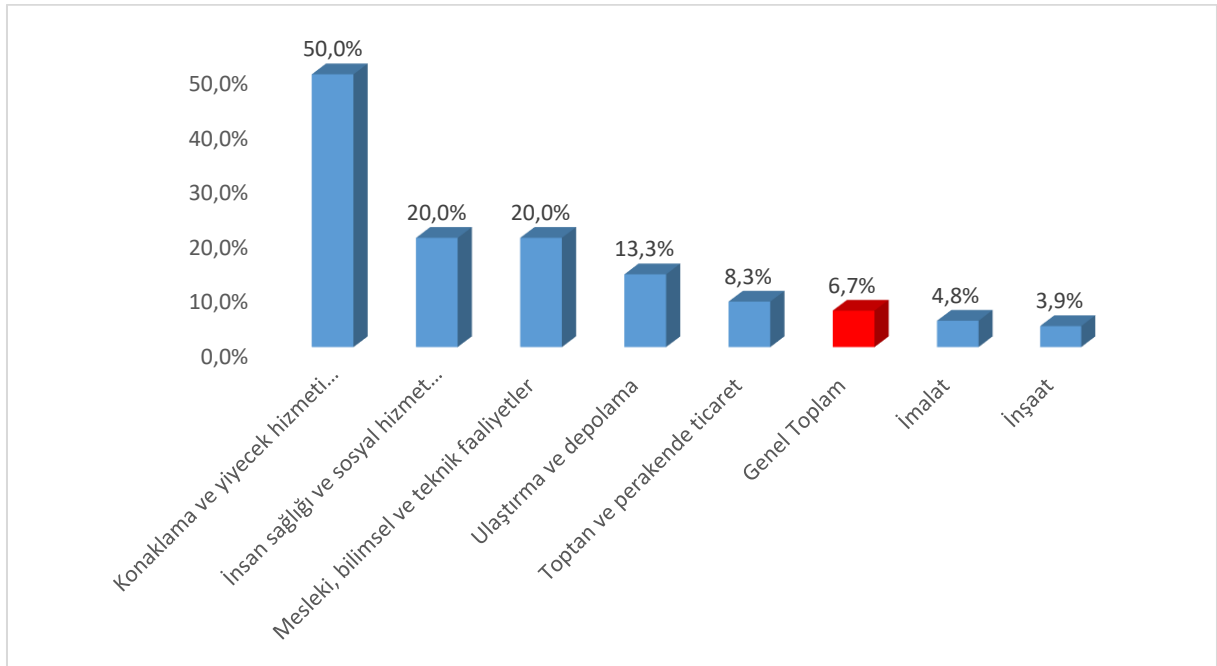
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Bitlis ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 29,2'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 29,1'dir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 58,3'ü 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 13,4'ü ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Bitlis ilinde araştırma kapsamındaki yaklaşık her 3 işyerinden 2 tanesinin kuruluşu 10 yıl olmamıştır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

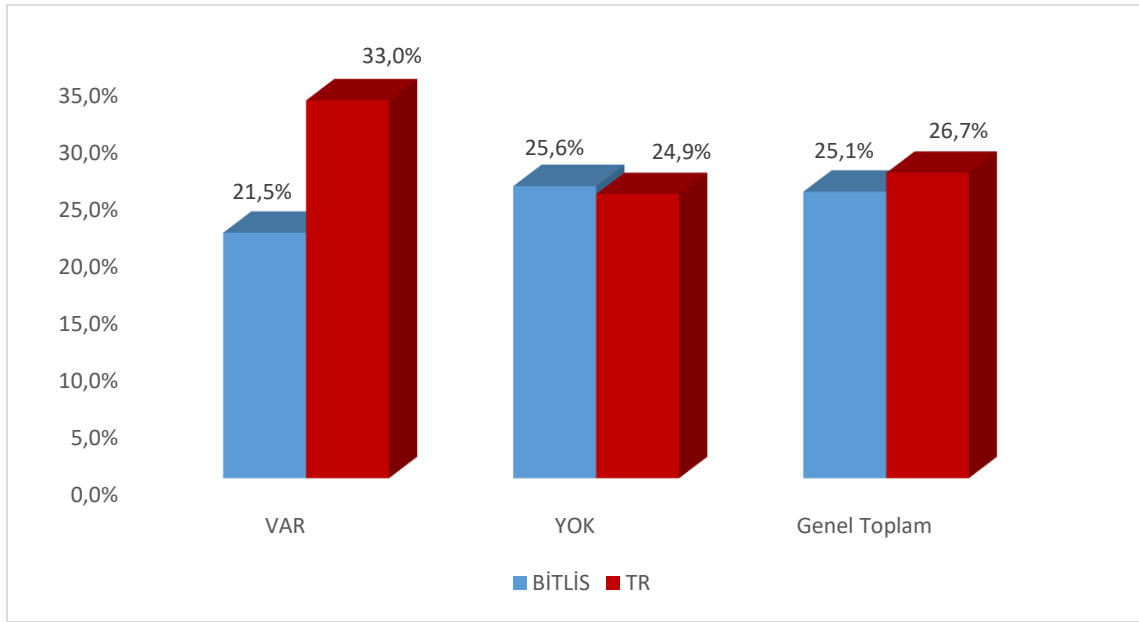
Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde Konaklama ve yiyecek Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50 'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Bitlis ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 6,7 olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve yiyecek Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 27,7 ile birinci sırada yer almıştır. Bitlis ilinde ikinci sırada İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 20'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yine yüzde 20 oran ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 3,9 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

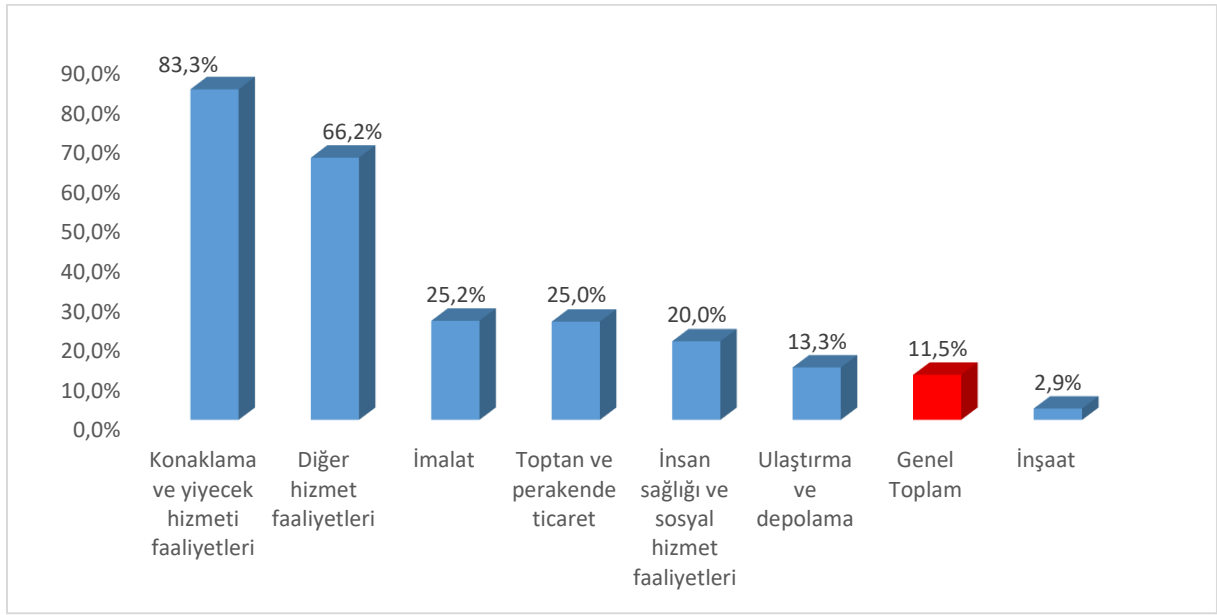
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Bitlis ilinde bu oran yüzde 25,1 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Bitlis ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 21,5 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 25,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Bitlis ilinde part-time çalışmanın, kadın istihdamına olumlu etkileri görülmemektedir. Türkiye genelinden farklı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

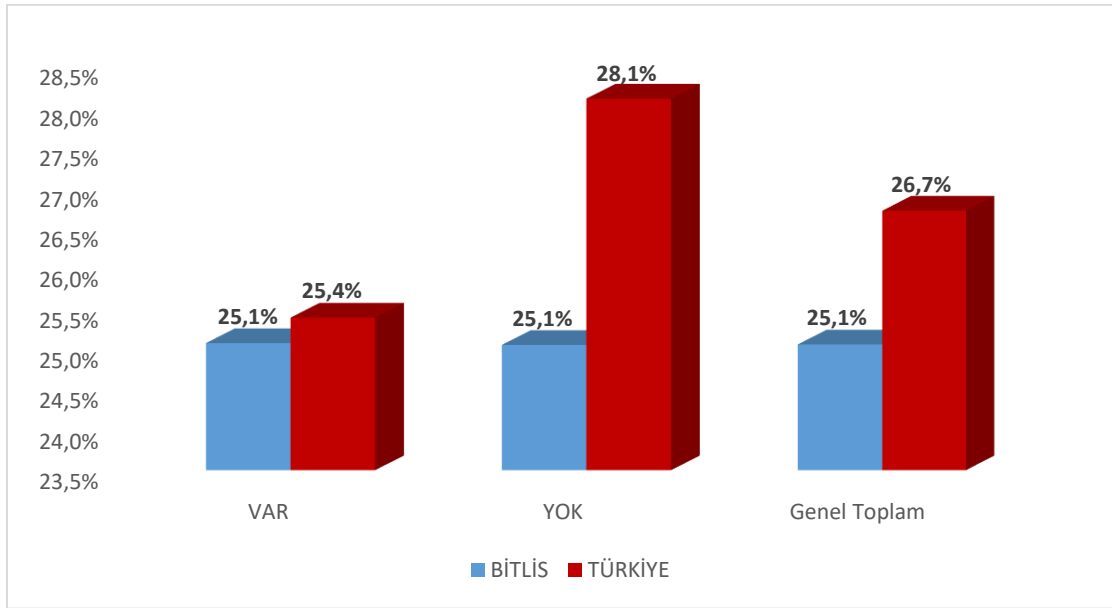

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde işyerlerinin yüzde 11,5'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Bitlis ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri ve İmalat sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Bitlis ilinde en az vardiyalı çalışma yapılan sektörler Ulaştırma ve Depolama ve İnşaat sektörleridir. Vardiyalı çalışmayı en az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 2,9 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Bitlis ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri, İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Ulaştırma ve depolama sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

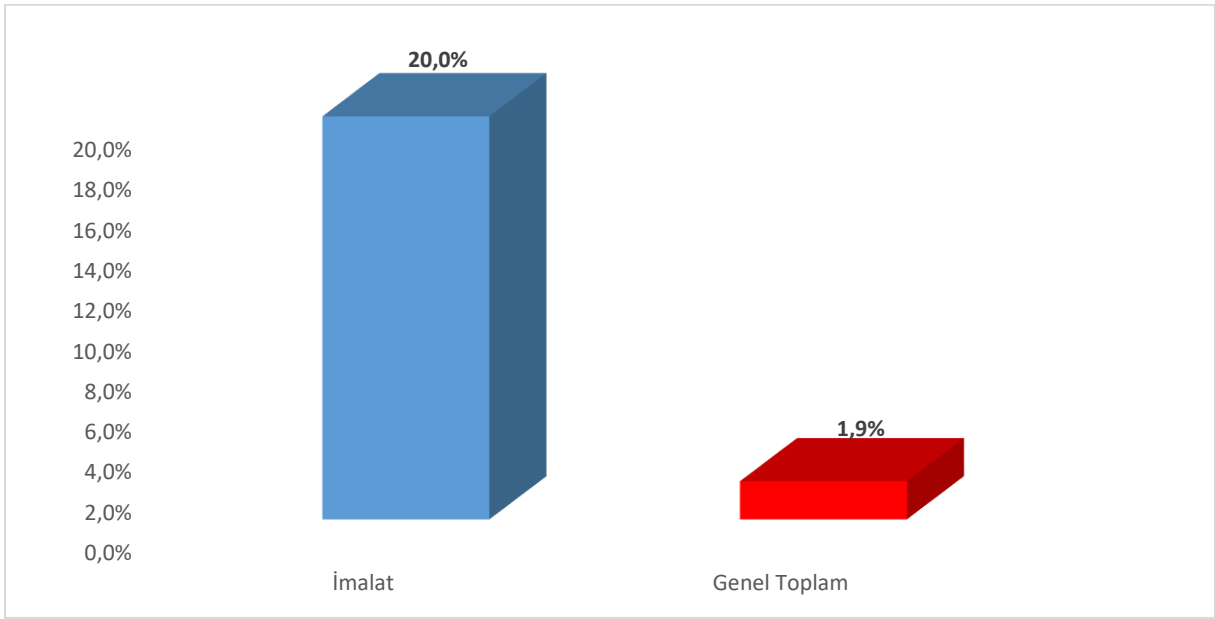
Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Bitlis ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı ile vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışma oranı eşittir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 25,1'i kadın, yüzde 74,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde yine 25,1'dir. Bu kapsamda vardiyalı çalışmanın kadın istihdamına etkisi Bitlis için söz konusu değildir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Bitlis ilinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

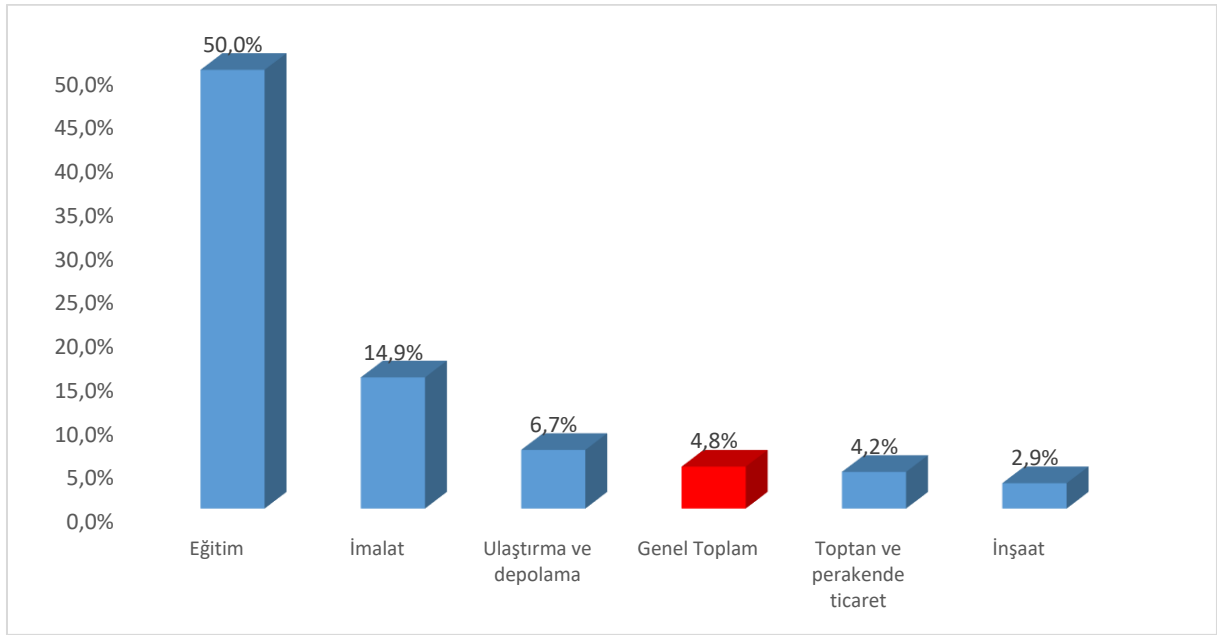

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 17 sektörden 1 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 20'si ihracat yapmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocaklığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

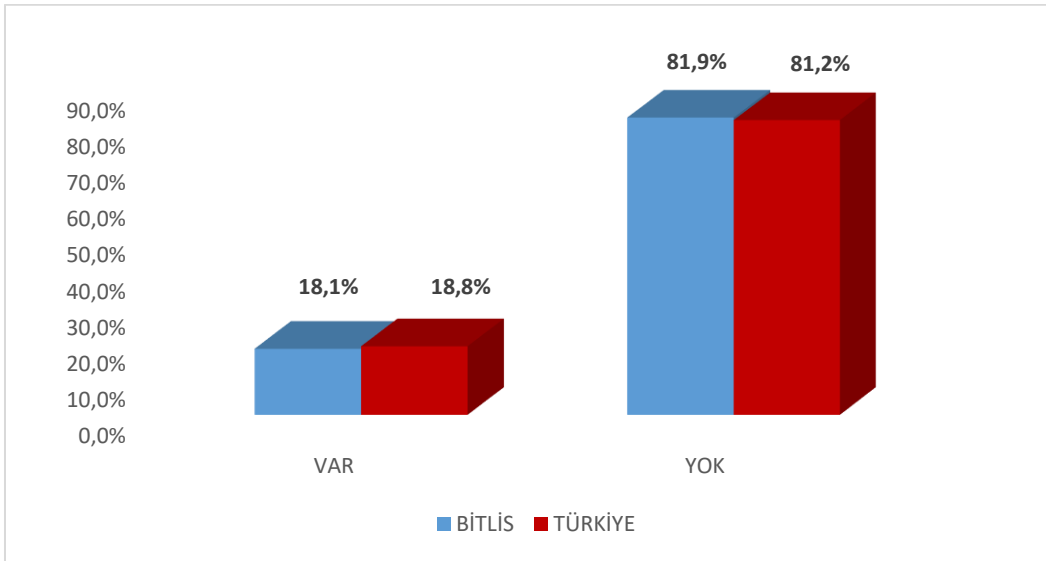
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 4,8 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 14,9 ile imalat sektörü bulunmaktadır. Üç ve dördüncü sırada ise yüzde 6,7 ile ulaştırma ve depolama ve yüzde 4,2 ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri yer almaktadır. Bu dört sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Bitlis ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Bitlis ilinde en fazla işverenler inşaat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 2,9 ile dördüncü sırada yer almaktadır.

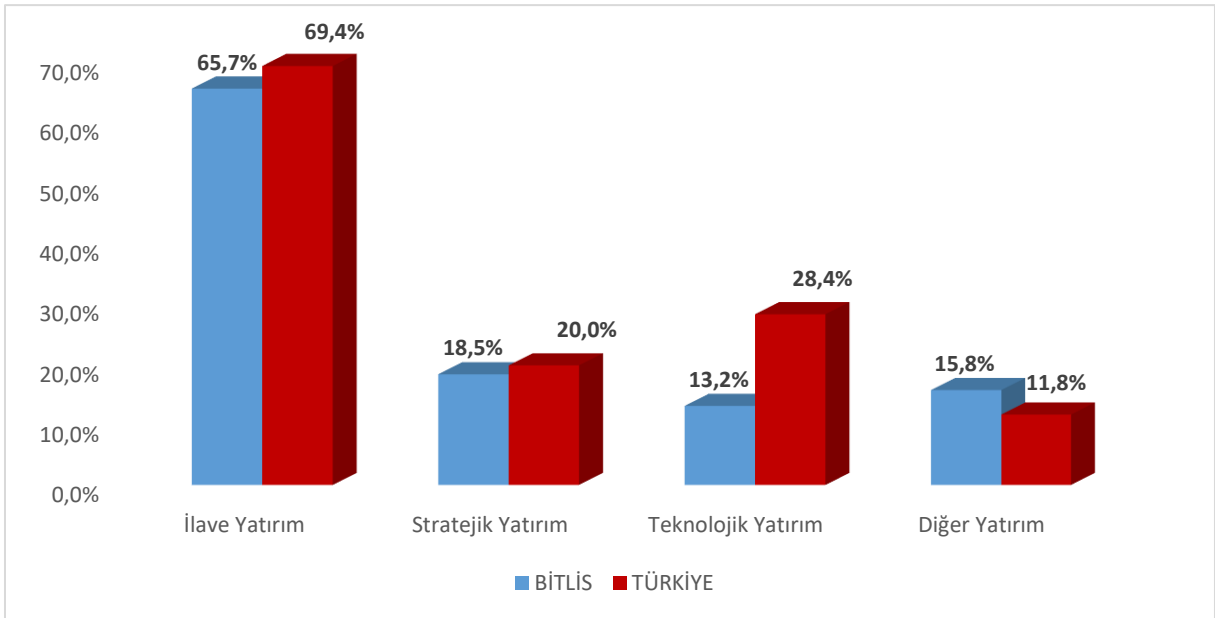
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 18,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

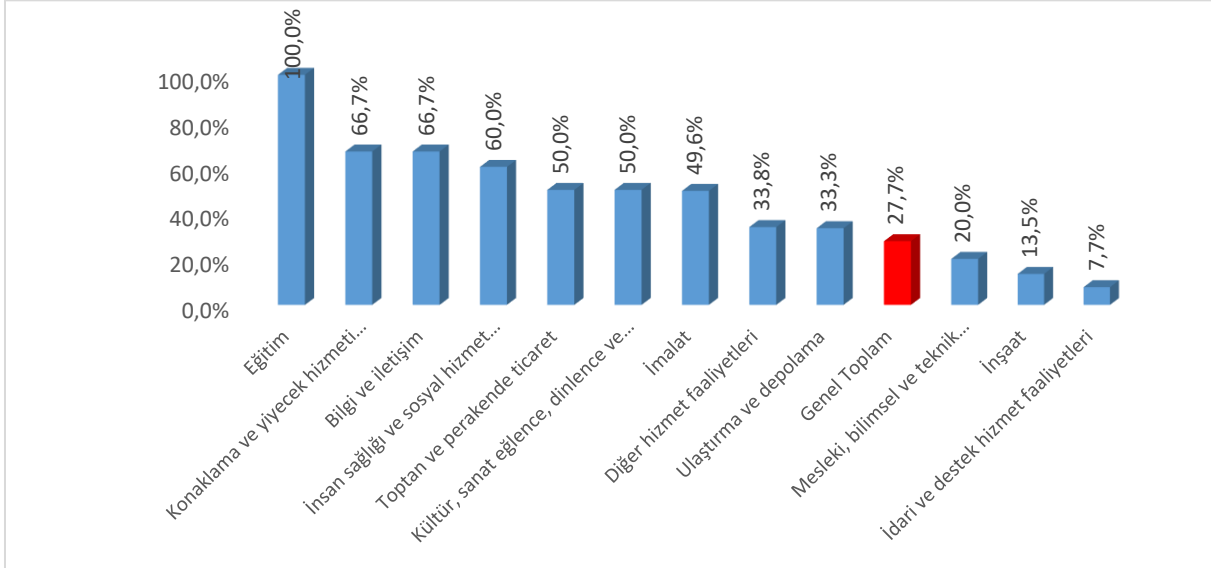
Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Bitlis ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 65,7'si ilave yatırım, yüzde 18,5'i stratejik yatırım ve yüzde 13,2'si teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde

28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11,8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Bitlis ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 27,7'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek; Bitlis ili Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

Bitlis ilinde eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan inşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 27,7'nin altında kalarak yüzde 13,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	0,0%	19,9%	29,6%	89,8%	0,0%	60,2%
İnşaat	0,0%	7,1%	21,4%	71,4%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	16,7%	33,3%	41,7%	91,7%	8,3%	8,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	20,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	75,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	50,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	33,3%	66,7%	33,3%	100,0%	33,3%	33,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	5,2%	31,1%	34,4%	84,4%	3,5%	13,7%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 84,4 ile İşbaşı Eğitim Programı almıştır. İşyerlerinin 34,4'ü eleman talebinden yararlanırken yüzde 31,1'i Danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Bitlis ilindeki sektörlerdeki İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok oranda yararlandığı sorusunun cevabı yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem Eleman Talebi hem de Danışmanlık hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İşbaşı Eğitim Programı, yüzde 66,7'si ise hem Danışmanlık ve Yönlendirme hem de Eleman Talebi hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Toptan ve Perakende ticaret sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa

geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Bitlis ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

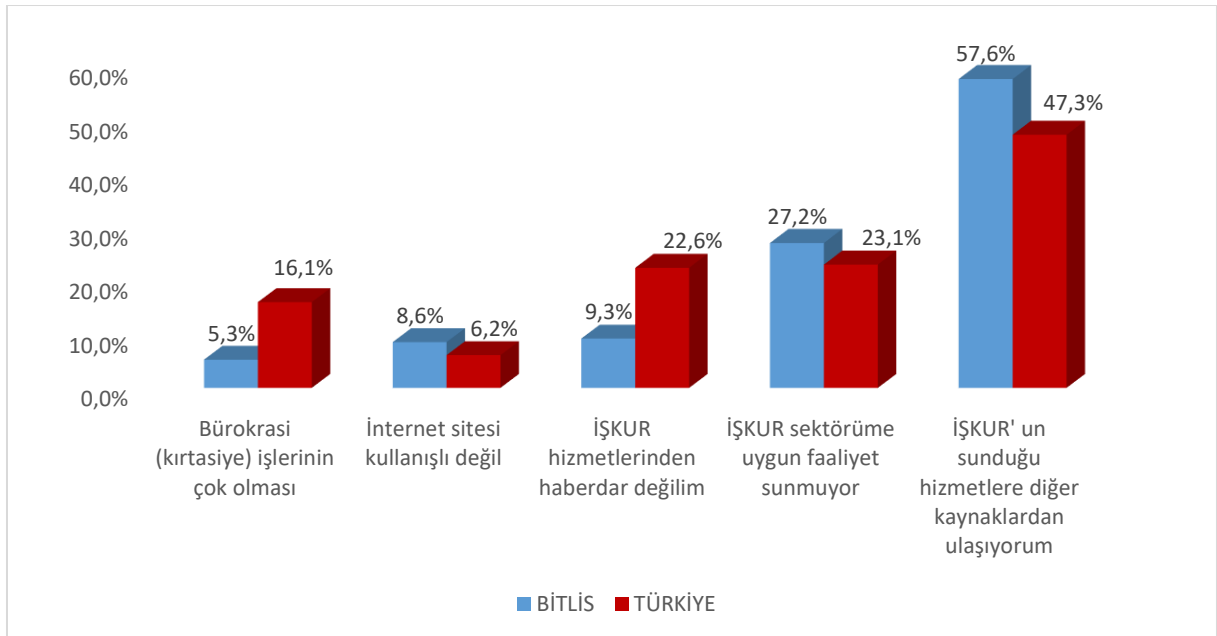
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	100,0%	0,0%
Memnun Değilim	0,0%	0,0%	5,0%	2,0%	0,0%	0,0%
Memnunum	100,0%	100,0%	95,0%	95,9%	0,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 100 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim, Danışmanlık ve Yönlendirme ve Mesleki Eğitim Kursu hizmetleri olmuştur. Bu hizmetleri memnuniyet düzeyinde yüzde 95 ile Eleman Talebi, yüzde 95,9 ile İşbaşı Eğitim Programları izlemektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 57,6 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 27,2 ile İŞKUR sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ve yüzde 9,3 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar

olunmama gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Bitlis ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde de Bitlis ilinde olduğu gibi iki ve üçüncü sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Bitlis ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Bitlis ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 5 bin 132 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 3 bin 846 çalışan erkeklerden, 1.286 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	695	919	1.614
İnşaat	36	1.430	1.466
Toptan ve perakende ticaret	224	406	630
Ulaştırma ve depolama	23	292	315
Diğer hizmet faaliyetleri	111	164	275
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	126	150	275
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	137	147
Eğitim	47	91	138
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3	93	96
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7	61	68
Gayrimenkul faaliyetleri	1	54	55
Madencilik ve taş ocaklığı	0	23	23
Bilgi ve iletişim	3	14	17
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	9	9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	3	3
Genel Toplam	1.286	3.846	5.132

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Bitlis ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile inşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Bitlis ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 23,8'i, kadınların ise yüzde 54'ü imalat sektöründe istihdam

edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 31,4 olarak gerçekleşmiştir.

Bitlis ilinde 20+ çalışanı olan Toptan ve perakende ticaret sektöründe kadın çalışan sayısının en yoğun olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise Sağlık ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Ancak bu durum Bitlis ili için söz konusu değildir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	555	1.051	1.606
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	244	1.043	1.288
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	90	671	761
Hizmet Ve Satış Elemanları	78	395	473
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	146	204	349
Profesyonel Meslek Mensupları	121	191	312
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	47	153	200
Yöneticiler	5	137	142
Genel Toplam	1.286	3.846	5.132

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrılmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 31,2'i, erkek çalışanların yüzde 27,3'ü ve kadın çalışanların yüzde 43,1'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 25 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 14,8 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Bitlis ilinde ilk iki sıradan farklı olarak kadınlarda üçüncü sırada çalışanların yüzde 11,3'ü Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gurubunda yer almaktadır. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Yöneticiler, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Makineci (Dikiş)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Şoför (Yolcu Taşıma)
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Konfeksiyon İşçisi	İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Hemşire	Elektrikçi (Genel)
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	İplik Temizleme İşçisi	Ahşap Kalıpcı
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	Temizlik Görevlisi	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Bitlis ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. İlk üç mesleğin hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise Makineci (Dikiş) mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Konfeksiyon İşçisi, Hemşire, Temizlik Görevlisi bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	63	3,7%	15,1%
Eğitim	17	10,8%	75,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12	7,2%	50,0%
Toptan ve perakende ticaret	7	1,2%	12,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	1,5%	40,0%
Ulaştırma ve depolama	2	0,7%	6,7%
Genel Toplam	105	2,0%	7,2%

Kaynak: İPA 2018

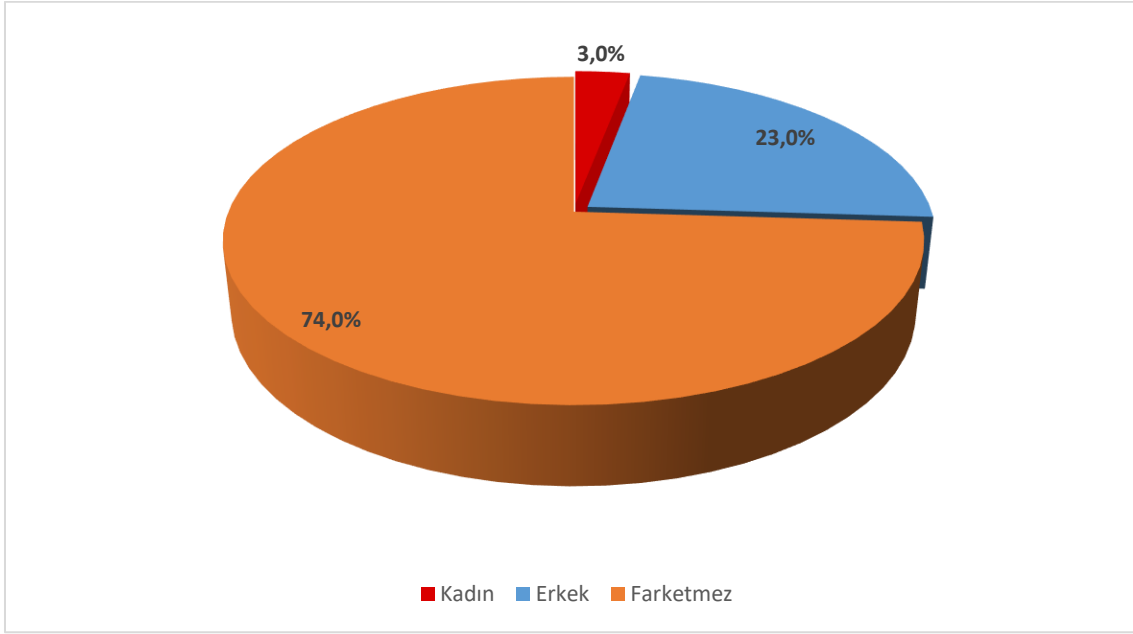
Bitlis ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 16 işyerinde bin 105 açık iş tespit edilmiştir. Bitlis ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 105 kişilik açık işin yüzde 60'ına tekabül eden 63 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Eğitim ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Bitlis ilinde açık iş oranı yüzde 2 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Bitlis ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 10,8 ile Eğitim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Bitlis ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 7,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında, Eğitim sektörü yüzde 75 ile ön plana çıksada, sektörde Bitlis ilinde 20+ çalışanı olan 4 işyeri bulunmaktadır. Eğitim sektöründe yer alan her 4 işyerinden 3'ünde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

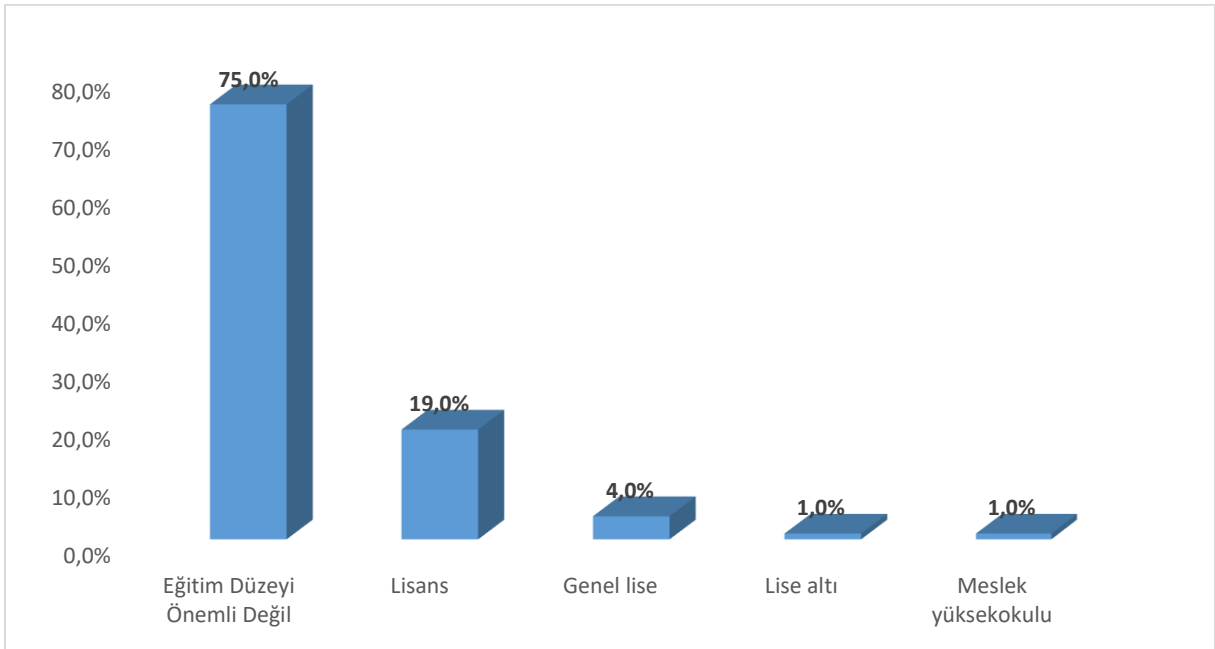

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16’da Bitlis ilinde ve Türkiye genelinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Bitlis ilinde açık işlerin yüzde 23’ünde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Bitlis ilinde yüzde 3,0 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Bitlis ilinde ise işverenlerin yüzde 74’ü açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerin büyük bir kısmında işverenler cinsiyet tercihlerinin olmadığını belirtmişlerdir.

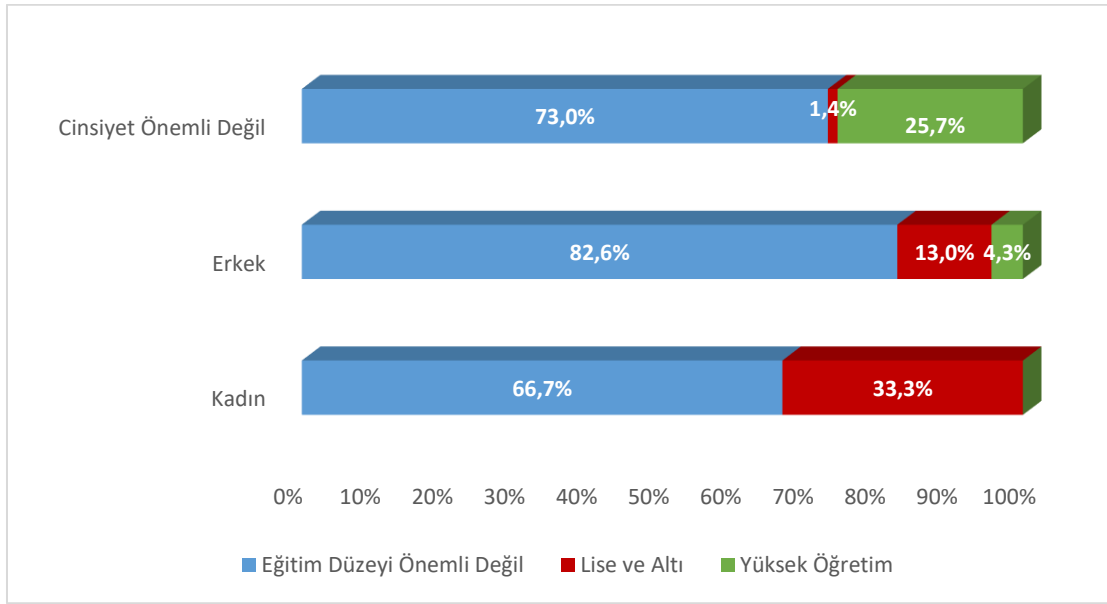
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilindeki açık işlerin yüzde 75'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 19 ile lisans eğitimi seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1 ile meslek yüksek okulu ve lisealtı eğitim düzeyleridir. Bitlis işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

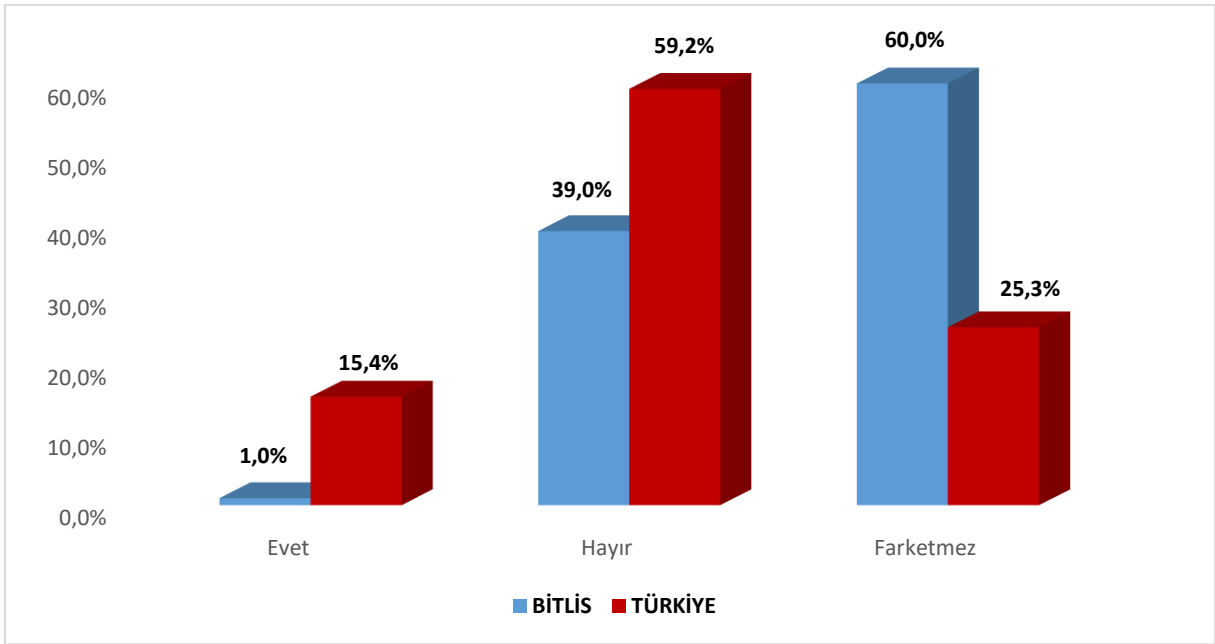
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 73 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 1,4 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 25,7 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 82,6 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 66,7 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemektedir. Hem erkek hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, eğitim düzeyi önemli değil seçeneği ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

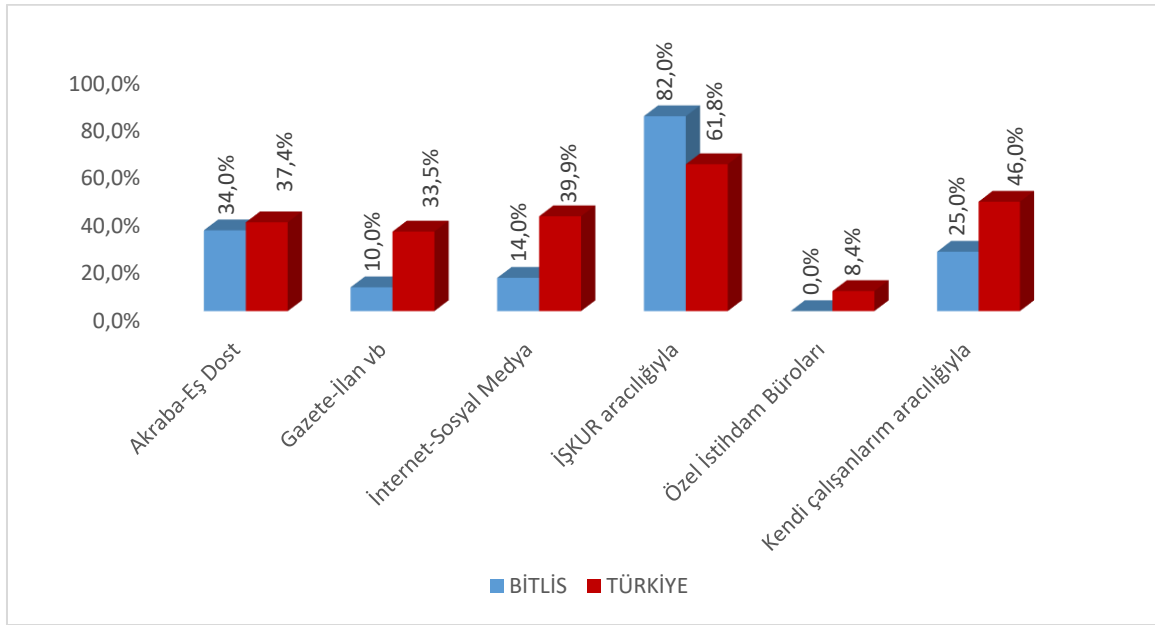

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Bitlis ilinde yüzde 1,0 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 60'dır. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 5 açık iş için 3 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Bitlis ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Bitlis ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Bitlis ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 82,0 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Bitlis ilinde ikinci sırada yüzde 34 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 25,0 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı olarak kullanılmıştır. Özel İstihdam Büroları kanalı Bitlis ilinde kullanılmamaktadır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	1
İletişim ve İfade Yeteneği	1	3	3	2
Takım Çalışması	-	5	2	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	-	-	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	4	-	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	-	-	7
Bilgisayar kullanımı	-	-	6	8
Yabancı Dil	-	-	-	-
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi hem kadınlarda hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda birinci sırada, erkeklerde ise ikinci sırada olduğu görülmektedir. Erkeklerde birinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi bulunmaktadır. Bilgisayar kullanımı becerisi sadece herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde, son sırada talep edilen beceri olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	48	2,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	20	6,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	17	1,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	12	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4	0,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3	1,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	0,3%
Genel Toplam	105	2,0%

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 45,7'dir. İkinci sırada ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır.

Bitlis ili için tespit edilen yüzde 2,0'lık açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 6,0 ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları gelmektedir. Sadece Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba- Eş Dost	Gazete- İlan vb	İnternet- Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	100,0%	27,3%	0,0%	90,9%	0,0%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	75,0%	0,0%	25,0%	75,0%	0,0%	75,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	47,4%	26,3%	42,1%	47,4%	0,0%	31,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	37,5%	6,3%	31,3%	93,8%	0,0%	68,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2,2%	2,2%	0,0%	97,8%	0,0%	2,2%
Genel Toplam	34,0%	10,0%	14,0%	82,0%	0,0%	25,0%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 93 üzerinde bir oranda İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Hizmet Ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar en fazla İnternet-Sosyal Medya arama kanalı ile aranmaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet Ve Satış Elemanları ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları büyük oranda Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	-	1	-	3	-	-	-	2	-	-
Mermer İşçisi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Konfeksiyon İşçisi	-	2	-	-	-	-	-	3	-	1
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	-	2	-	-	-	-	3	-	-	1
Servis Komisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
İngilizce Öğretmeni	-	2	-	-	-	-	3	-	-	1
Kasiyer	3	4	1	2	-	-	-	-	-	-
Garson (Servis Elemanı)	-	2	-	4	-	-	3	-	-	1
Pazarlamacı	-	3	-	2	-	1	-	-	-	-
Sınıf Öğretmeni	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Bitlis ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş), Servis Komisi, mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Garson (Servis Elemanı) Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe,Pazarlamacı mesleğinde Satış ve Pazarlama Becerisi, Kasiyer mesleğinde Hesap Yapabilme (Analitik Beceri),Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim,Sınıf Öğretmeni ve İngilizce Öğretmeni mesleğinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri aranmaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Kasiyer	Mermer İşçisi	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Sekreter	Servis Komisi	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	Mermer İşçisi
-	Pazarlamacı	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
-	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	İngilizce Öğretmeni	Matematik Öğretmeni- Ortaöğretim
-	Briket İmal İşçisi	Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni- Ortaöğretim	Servis Komisi
-	Garson (Servis Elemanı)	Sınıf Öğretmeni	İngilizce Öğretmeni
-	Forklift Operatörü	Bulaşıkçı (Stevard)	Kasiyer
-	Havuz Suyu Operatörü	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Garson (Servis Elemanı)
-	Izgara Ustası	Garson (Servis Elemanı)	Pazarlamacı
-	-	Kasiyer	Sınıf Öğretmeni

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi, Konfeksiyon İşçisi, Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim, Servis Komisi, İngilizce Öğretmeni'dir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise kasiyer ve sekreter'dir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ilk üç meslek Mermer İşçisi, Servis Komisi ve Pazarlamacı iken, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Makineci (Dikiş), Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Bitlis ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bitlis ilinde ise 20+ istihdamlı 49 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 22,5 oran ile Bitlis ilindeki işyerlerinin eleman temininde ülke genelinden daha düşük oranda güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

Bitlis ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Gayrimenkul faaliyetleri ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla sayıda güçlük çekilen sektörler İmalat, İnşaat ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir.

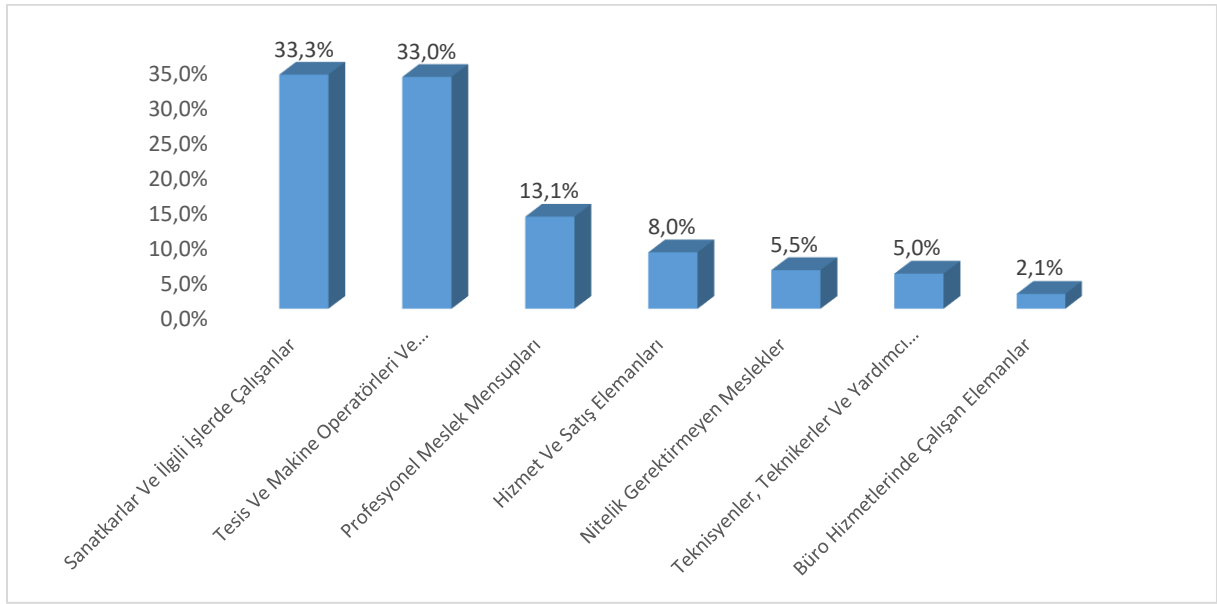
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	99
İnşaat	71
Toptan ve perakende ticaret	21
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13
Eğitim	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9
Ulaştırma ve depolama	7
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Bilgi ve iletişim	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Gayrimenkul faaliyetleri	0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0
Madencilik ve taş ocakçılığı	0
Genel Toplam	247

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 247 kişinin temininde güçlük çekilen eleman sayısı tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen eleman sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Bitlis ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 40'ı bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İnşaat ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 82 kişi Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 33,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu ülke genelinde; Bitlis ilinde ise eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar' dır.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	73
Elektrikçi (Genel)	23
Mermer İşçisi	10
Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	10
Sıvacı	10
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	10
Beden İşçisi (İnşaat)	8
Garson (Servis Elemanı)	7
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	6
Diğer	87
Toplam	247

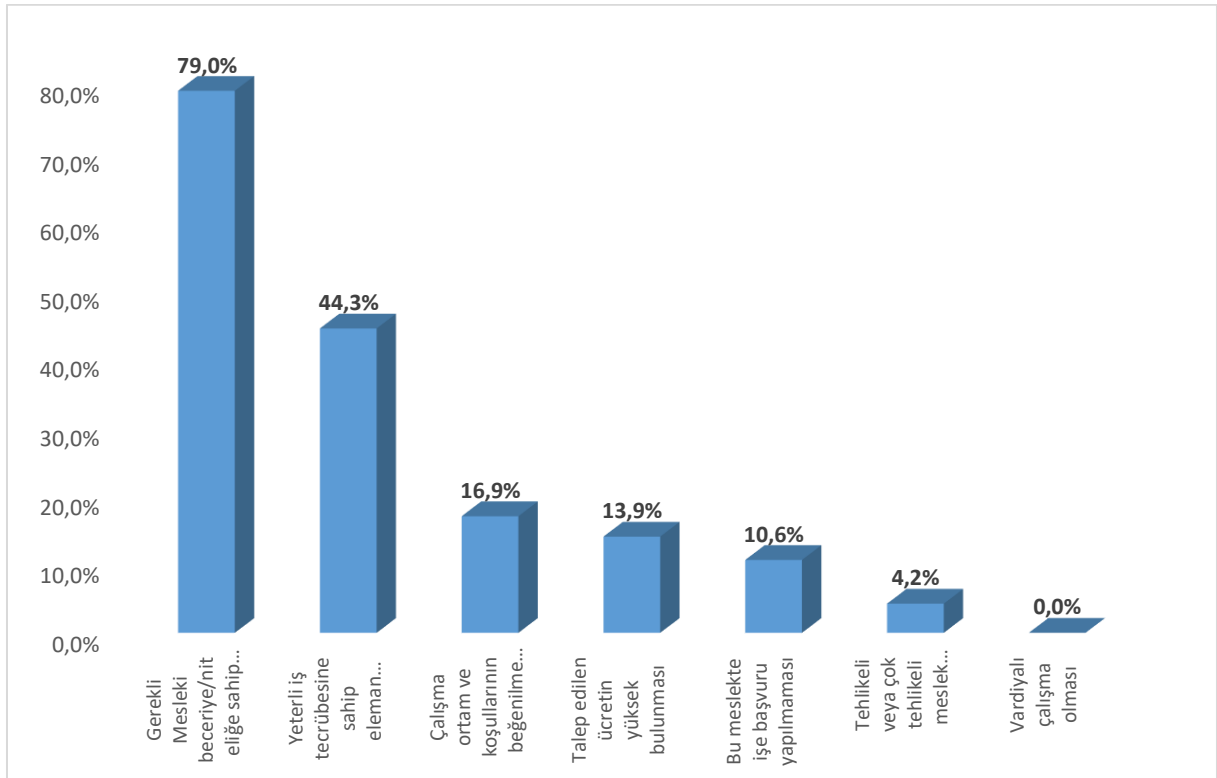
Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 73 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 23 kişi ile Elektrikçi (Genel) ve 10 kişi ile Mermer İşçisi meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; İnşaat sektörüyle ilgili işler ve tekstil sektörü ile ilgili işler olmak üzere toplam iki sektöre ait mesleklerin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Bitlis ilinde söz konusu sektördeki meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında ise Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	0,0%	100,0%	71,4%	28,6%	42,9%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	0,0%	54,5%	45,5%	0,0%	0,0%	0,0%	45,5%
Mermer İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sıvacı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	0,0%	100,0%	71,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	16,7%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, ilk on meslekten sekiz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Talep Edilen Ücretin Yüksek Bulunması sadece Makineci (Dikiş) mesleğinde gerçekleşmiştir. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ile tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması Makineci (Dikiş), Elektrikçi (Genel), Mermer İşçisi meslekleri dışında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bitlis ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel

etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bitlis ilinde işverenlerin yüzde 19,1’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını ön görürken; Bitlis ilinde de bu sayı benzerlik göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Bitlis ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 1,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 23: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	11,5%	1,0%	76,9%	10,6%
İmalat	39,7%	0,0%	40,1%	20,2%
Toptan ve perakende ticaret	29,2%	0,0%	45,8%	25,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60,0%	0,0%	0,0%	40,0%
Ulaştırma ve depolama	20,0%	0,0%	80,0%	0,0%
Eğitim	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7,7%	0,0%	69,2%	23,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,8%	0,0%	66,2%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	20,0%	20,0%	40,0%	20,0%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	16,7%	66,7%	16,7%
Madencilik ve taş ocaklığı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	19,1%	1,4%	65,6%	13,9%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim, İmalat ve Bilgi ve iletişim görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 40’ı Bilgi ve iletişim sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 33,3’ü gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Madencilik ve taş ocaklığı, Gayrimenkul faaliyetleri ve Kültür,sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngöründe bulunamamışlardır.

Tablo 24: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	31	1000,0%
İmalat	428	26,5%
Bilgi ve iletişim	4	25,0%
İnşaat	244	16,6%
Toptan ve perakende ticaret	71	11,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	27	9,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9	9,8%
Ulaştırma ve depolama	22	7,0%
Eğitim	6	4,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	2	0,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-4	-2,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-13	-18,5%
Genel Toplam	829	16,2%

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Bitlis’de ise bu oran, yüzde 16,2 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi bin 428 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 1000 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 31 kişilik artıştır ve ilgili sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışan sayısı 3 kişidir. Oranın yüksek olması sektörün Bitlis ilinde çalışan sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

Net istihdam azalışı beklenen sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörüdür.

Tablo 25: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	504	39,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	142	18,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	33	10,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	122	7,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	15	7,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	2,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	3	0,7%
Genel Toplam	829	16,2%

Kaynak: İPA 2018

Yöneticiler meslek grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 504 kişilik artış ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Hizmet Ve Satış Elemanlarıdır. Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar mesleği net istihdam değişim oranında da yüzde 7,6 'lık bir oran ile dördüncü sırada yer almaktadır.

Nitelik gerektirmeyen meslekler hem net istihdam değişim hem de en fazla net istihdam değişimi beklenen ikinci meslek grubu olarak ön plana çıkmaktadır.

Tablo 26: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Konfeksiyon İşçisi	Sondaj İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Sıvacı
Makineci (Dikiş)	Servis Komisi
Elektrikçi (Genel)	
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	
Baskı Operatörü - Tekstil	
Alçı Sıva Uygulayıcısı	
Hemşire	
Beden İşçisi (Genel)	
İnşaat Boyacısı/Boyacı	

Kaynak: İPA 2018

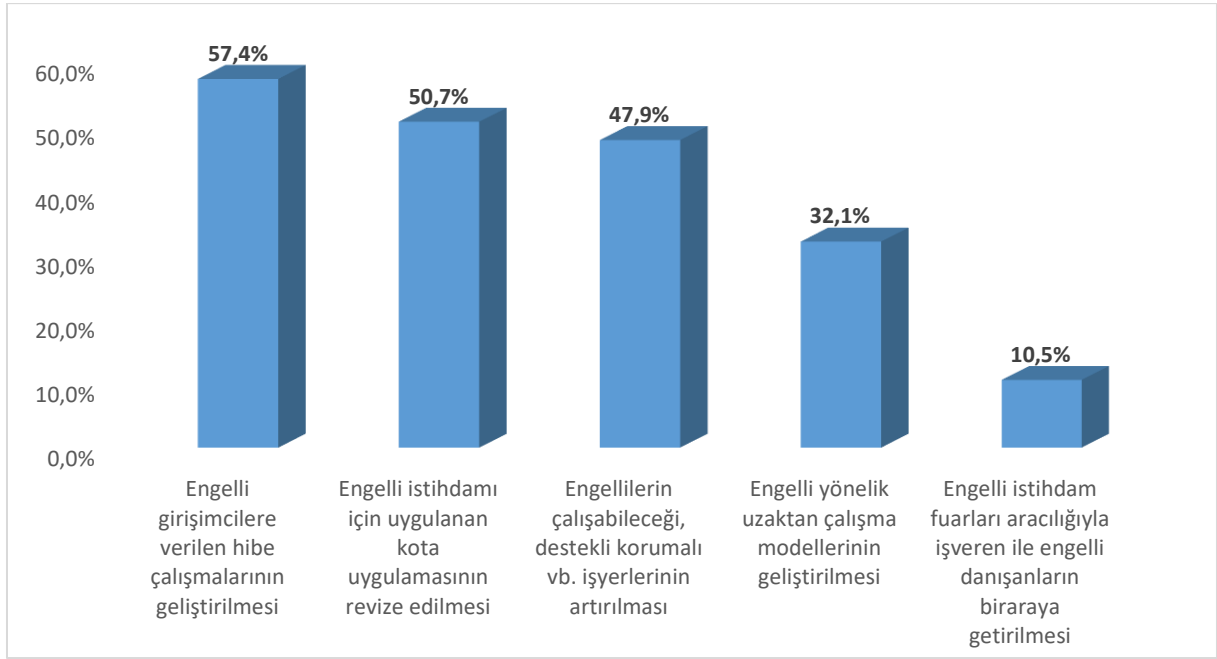
Bitlis ilinde gelecek dönem, en fazla net istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Konfeksiyon İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Makineci (Dikiş)'dir. Sondaj İşçisi, Sıvacı, Servis Komisi meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş), inşaat sekrötüne ait inşaat Boyacısı/Boyacı, Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Bitlis ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Sıvacı istihdam azalışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

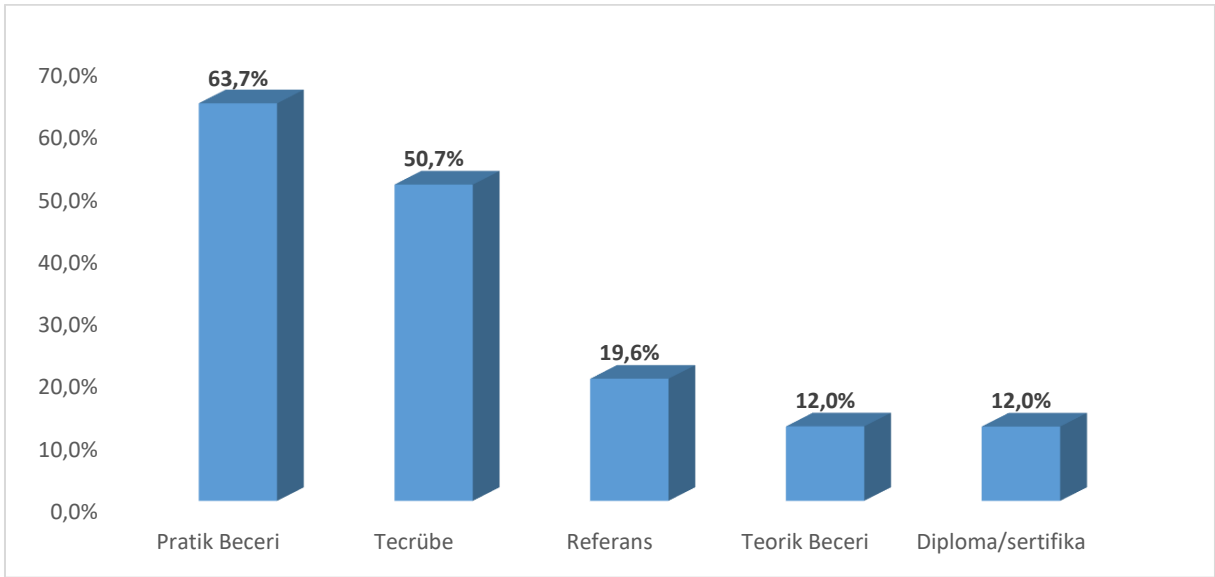

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İlk üç sırada işverenlerin yüzde 57,4'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 50,7'si Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ve yüzde 47,9'u ise Engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

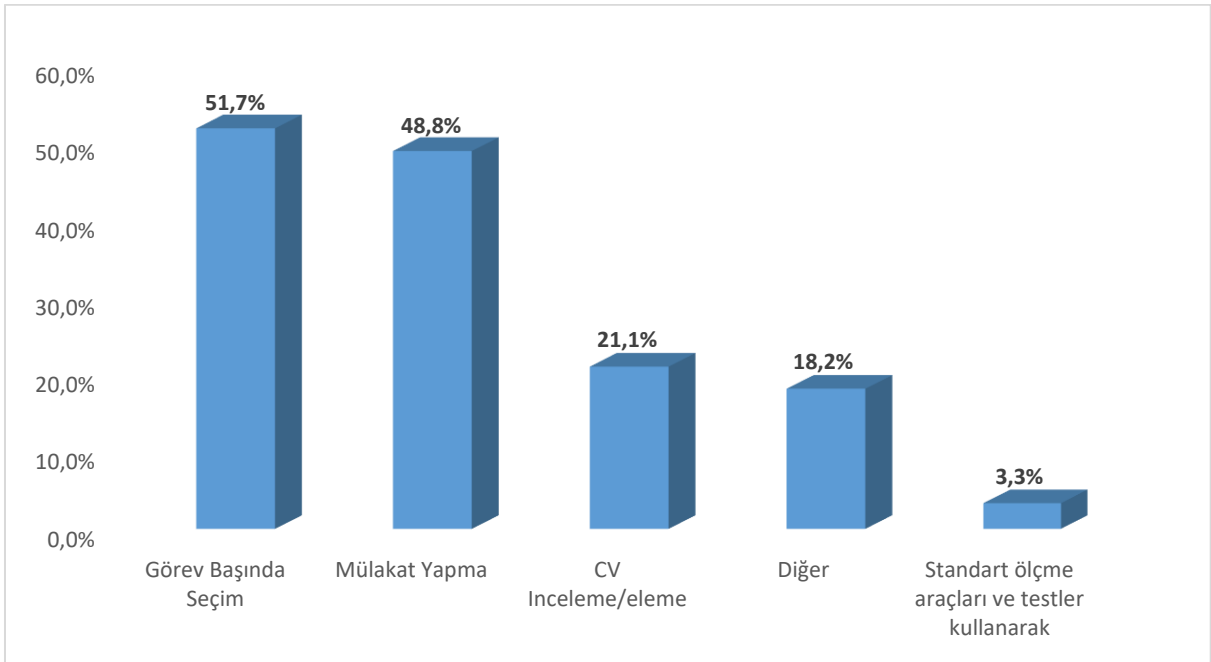

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 63,7'si Pratik Beceri, yüzde 50,7'si Tecrübe ve yüzde 19,6'sı Referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, ilk iki sırada Bitlis ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri ,yüzde 44,6 ile Tecrübe ve üçüncü sırada ise yüzde 32,6 oran ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Bitlis ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bitlis ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 51,7'si Görev Başında Seçim, yüzde 48,8'i Mülakat Yapma ve yüzde 21,1'i CV İnceleme/Eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir.

SONUÇ

Bitlis İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Bitlis’de gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 10,6 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her on kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir.2017 yılı TÜİK verilerine göre TRB2 (Van,Muş,Bitlis,Hakkari) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 12,8 olarak gerçekleşmiştir.Bitlis ilinde İŞKUR’da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Bitlis’de mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR’un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 75’i erkeklerden, sadece yüzde 25’i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir.Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Bitlis’de ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef;istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bitlis’de İŞKUR’a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin

istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 453 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 210 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 53 kurs ve program düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 553'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer ve katılımcı sayısı 913 iken 2017 yılında 2 bin 210 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibarıyla, araştırma sonuçlarına göre Bitlis ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, İnşaat sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Bitlis ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 16 işyerinde bin 105 açık iş tespit edilmiştir. Bitlis ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 105 kişilik açık işin yüzde 60'ına tekabül eden 63 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Eğitim ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerisektörleridir.

Bitlis ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 7,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında, Eğitim ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri öncü sektörlerdir. Bu nedenle Bitlis ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Yaklaşık olarak imalat sektöründe yer alan her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Bitlis ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkarlar ve ilgili işlerde

Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 80'dir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Eğitim Düzeyi Önemli Değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları; gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Makineci (Dikiş), Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı, Sıvacı, İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle), Beden İşçisi (İnşaat), Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur. Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bitlis ilinde işverenlerin yüzde 19,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını ön görürken; Bitlis ilinde de bu sayı benzerlik göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Bitlis ilinde ise ülke genelinden aşağıda olup yüzde 1,4 olarak öngörülmüştür.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EK- İPA 2018 İŞYERİ BİLGİ FORMU

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No : .....

İşyerinin Yasal Unvanı : .....

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
MAHALLE: :
CADDE/SOKAK :
İÇ/DIŞ KAPI NO :
TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu :
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İşyeri ile ilgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
2.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( )

Hayır ( )

4) Yatırımla ilgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması

Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ( )

4.2. Yatırımın İli : .....

4.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ..... (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ..... (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

· AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRLAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlüğünüzün meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlüğünüzün kişisi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok.

➔ 10.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( )

Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )

Teorik beceri ( )

Diploma/sertifika ( )

Tecrübe ( )

Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( )

Hayır ( )

Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta primi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( )

Hayır ( )

Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )

Mülakat yapma ( )

Görev başında seçim ( )

Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )

Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )

İnternet sitesi kullanışlı değil ( )

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz)

Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında ilave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( )

Hayır ( )

Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek.....

Beceri.....

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.